

*Л.А. Ключко, канд. екон. наук, доц., Національний університет
Державної податкової служби України, Київська обл., м. Ірпінь*

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Відомо, що в економіці держави банки виконують цілий ряд вагомих макроекономічних функцій. Виступаючи посередниками в процесі кредитування, вони сприяють переливу фінансових ресурсів від тих осіб, в яких вони тимчасово вільні, до тих, які гостро потребують запозичень, забезпечують трансформацію фінансових ресурсів та їх перерозподіл між різними секторами економіки, галузями народного господарства та регіонами, сприяючи цим підвищенню рівня їх економічного розвитку. Саме за допомогою банків здійснюється забезпечення економіки масою грошей, яка необхідна для її безперервного функціонування. І нарешті, банки надають розрахунково-платіжні послуги та сприяють зниженню витрат в економіці, пов'язаних з готівковим грошовим обігом.

З іншого боку, вагомий вплив на ефективність діяльності банківської системи та рівень її фінансової стійкості має макроекономічна політика. Щодо України, то макроекономічні процеси, які розвивалися протягом останніх років, негативно вплинули на функціонування і розвиток її банківської системи, під дією якого, по-перше, процес відтворення банківських ресурсів та активів відійшов від кругообігу виробничого капіталу, який постійно потребує грошових ресурсів, оскільки банки в основному зосередилися на спекулятивних видах діяльності; по-друге, макроекономічні процеси породили ряд деформацій і суперечностей всередині банківської системи, зокрема дисбаланс між заощадженнями та попитом на кредитні ресурси, високі банківські ризики, відсутність диверсифікації банківської діяльності. У результаті банківський капітал формувався за рахунок перерозподілу доданої вартості виробничого сектора економіки і одночасно через інституційну залежність банки практично субсидювали його, надаючи кредити, погашення яких було проблематичним.

На сьогодні подальша дестабілізація банківської системи відбувається через те, що спостерігається погіршення фінансового становища реального сектора, держави та регіонів, що зумовлює відтік банківського капіталу для покриття фінансових дефіцитів; низький рівень ліквідності банківської системи порівняно з оборотами за активними та пасивними операціями, що може призвести до кризи неплатежів як за зобов'язаннями перед клієнтами, так і за міжбанківськими кредитами; втягування банківських ресурсів у

покриття дефіциту державного бюджету, яке посилює вірогідність обвалу ринку ОВДП; продовження переростання кризи неплатоспроможності реального сектора в масове неповернення банківських кредитів; загострення конкурентної боротьби за перерозподіл банківських сфер впливу та збільшення кількості банківських банкрутств.

Отже, можна констатувати, що стабільний розвиток банківської системи потребує негайного поліпшення макроекономічних умов, забезпечення яких неможливе без активної участі держави. До заходів, яких необхідно вжити, можна віднести такі: вдосконалення системи рефінансування банків; розробка правових підстав для діяльності єдиного санаційного банку; створення центрального державного бюджетного фонду з компенсації процентних ставок за кредитами, наданих для пріоритетних галузі економіки; унормування інструментів покриття дефіциту державного бюджету; недопущення погіршення системи оподаткування прибутку фінансових установ, зокрема у частині формування обов'язкових резервів; відновлення порядку віднесення на витрати курсових різниць за кредитами в іноземній валюті та врахування збитків минулих років; визначення прозорого механізму реструктуризації боргів фінансових установ шляхом випуску фінансових інструментів; встановлення чітких прозорих правил відбору банків, що підлягатимуть рефінансуванню та рекапіталізації.

Клюско, Л.А. Банківська система України в умовах макроекономічної нестабільності [Текст] / Л.А. Клюско // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 листопада 2009 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2009. – Т. 1. – С. 94-96.